

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Corpus Doctrinae Christianae

Melanchthon, Philipp

Lipsiae, 1572

VD16 M 2890

De Vsv Sacramenti, Et De Sacrificio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36094

magis, Cum sine fide nec viuis missa proficit, neq; ex scripturis
liberari afferre vel vnam syllabam possint, ad defensionem ista-
rum fabularum, quas in Ecclesia magna autoritate docent, neq; Ec-
clesiæ veteris, neq; patrum testimonia habeant.

QVID PATRES DE SACRI- FICIO SENSERINT.

ET quoniam loca scripturæ, quæ contra nos citantur, explicauimus, de patribus etiam respondendum est: non ignoramus Missam à patribus appellari sacrificium, sed hi non volunt Missam ex opere operato, conferre gratiam, & applicatam pro alijs mereri eis remissionem peccatorum culpæ & pœnæ. Vbi leguntur hæc portenta verborum apud Patres? sed aperte testantur, se de gratiarum actione loqui. Ideoq; vocant *ευχαριστία*. Diximus autem supra sacrificium *ευχαριστικόν* non mereri reconciliationem, sed fieri à reconciliatis, sicut afflictiones non meretur reconciliationem, sed tunc sunt sacrificia *ευχαριστικά*, quando reconciliati sustinent eas. Et hoc responsum in genere ad Patrum dicta, satis tuetur nos contra aduersarios. Certum est enim, illa signata de merito operis operati, nusquam extare apud Patres. Sed vt tota causa magis perspici possit, dicemus & nos de vsu Sacramenti, ea quæ certum est, consentanea esse patribus & scripturæ.

DE VSV SACRAMENTI, ET DE SACRIFICIO.

VIDEAM bellii homines fingunt cenam Domini institutam esse, propter duas causas. Primum, vt sit nota & testimonium professionis, sicut terra forma cuculli, est signum certæ professionis. Deinde cogitant, præcipue talem notam Christo placuisse, videlicet conuiuium, vt significaret mutuam inter Christianos coniunctionem atq; amicitiam, quia symposia sunt signa fœderum, & amicitie. Sed hæc opinio est civilis, nec ostendit præcipuum usum reuerentiæ à Deo traditarum, Tantum de caritate exercenda loquitur, quam homines prophani & ciuiles, vt cunq; intelligunt, De fide non loquuntur, quæ quid sit, pauci intelligunt.

SACRAMENTA sunt signa voluntatis Dei erga nos, non tantum signa sunt hominum inter sese. Et recte definiunt Sacramenta in nouo Testamento esse signa gratiæ, Et quia in Sacramento duo sunt, signum & verbum. Verbum in nouo Testamento est promissio gratiæ

gratiæ addita signo. Promissio noui Testamenti est promissio remissionis peccatorum, sicut textus hic dicit, Hoc est corpus meum quod pro vobis datur, Hic est calix noui Testamenti, cum sanguine meo, qui pro multis effundetur in remissionem peccatorum. Verbum igitur offert remissionem peccatorum, Et ceremonia est quæ figuratur verbi seu sigillum, vt Paulus vocat, ostendens promissionem. Ergo sicut promissio inutilis est, nisi fide accipiatur, ita in hac ceremonia, nisi fides accedat, quæ vere statuat hic offerri remissionem peccatorum. Et hæc fides erigit contritas mentes. Et sicut verbum ad hanc fidem excitandam traditum est, Ita Sacramentum institutum est, vt illa species incurrens in oculos, moueat corda ad credendum. Per hæc enim, videlicet per verbum & Sacramentum, operatur Spiritus sanctus. Et talis vsus Sacramenti, cum fides vitæ perterrefacta corda, cultus est noui Testamenti, quia nouum Testamentum habet motus spirituales, mortificationem & viuificationem. Et ad hunc vsum instituit Christus, cum iubet facere in commemorationem. Nam meminisse Christi, non est otiosa speculati celebratio, aut exempli causa instituta, sicut in tragediis celebratur memoria Herculis aut Vlysis, Sed est meminisse beneficii Christi, eaq; fide accipere, vt per ea viuificemur. Ideo Primum Memoriam fecit mirabilium suorum, misericors & misericors, misericordiam dedit timentibus se. Significat enim voluntatem misericordiam Dei agnoscendam esse in illa ceremonia. Illa enim rem fides, quæ agnoscit misericordiam viuificat. Et hic peritus vsus est Sacramenti, in quo apparet, qui sint idonei ad Sacramentum, videlicet, perterrefacta conscientia, & quomodo vi debeat.

A C C E D I T & sacrificium, Sunt enim vnus rei plures effectus. Postquam conscientia fide erecta, sensit ex qualibus terroribus liberetur; tum vero serio agit gratias pro beneficio & passione Christi, & vitur ipsa ceremonia ad laudem Dei, vt hac obedientia gratiam nem offendat, & testetur se magnificare dona Dei. Ita fit ceremonia sacrificium laudis, Ac Patres quidem de duplici effectu loquuntur de consolatione conscientiarum, & de gratiarum actione seu laude. Horum effectuum prior ad Sacramenti rationem pertinet, posterior pertinet ad sacrificium. De consolatione ait Ambrosius: Avertite a facie vestra, & absolui mini, quia est remissio peccatorum. Qui hoc queritis? Audite ipsum dicentem: Ego sum panis vitæ, qui manens in me, non esuriet, & qui credit in me, non sitiet vnquam. Hic testatur in Sacramento offerri remissionem peccatorum, testatur & fidei operari debere. Infinita testimonia leguntur in hanc sententiam Patres, quæ omnia detorquent aduersarij ad opus operatum, & applicandum pro alijs, cum Patres aperte requirant fidem, &

potia cuiusq; consolatione loquantur, non de applicatione. Præ-
ter hæc leguntur & sententiæ de gratiarum actione, qualis illa est
iustissime dicta à Cypriano, de pie communicantibus: Pietas, in-
quit, inter data & condonata se diuidens, gratias agit tam vberis be-
neficii largitori, id est, pietas intuetur data & condonata, hoc est,
conferre inter se magnitudinem beneficiorum Dei, & magnitudinem
vulnorum malorum, mortis & peccati, & agit gratias, &c. Et hinc ex-
istit appellatio ἐὺχαριστίας in Ecclesia. Neq; vero ceremonia ipsa est
gratiarum actio ex opere operato, applicanda pro alijs, vt mereatur
eis remissionem peccatorum, &c. vt liberet animas defunctorum.
Hæc pugnant cum iusticia fidei, quasi ceremonia, sine fide proficit, aut
facienti aut alijs.

DE VOCABVLIS MISSÆ.

ADVERSARIJ reuocant nos etiam ad Grammaticam, sumunt
argumenta ex appellationibus Missæ, quæ non habent opus lon-
gæ disputatione. Non enim sequitur, Missam, etiam si vocatur sacri-
ficium, opus esse ex opere operato gratiam conferens, aut applicatum
pro alijs, mereri eis remissionem peccatorum, &c. λήτρῳ γία, in-
quit, significat sacrificium. Et Græci Missam appellant liturgiam.
Cur hic omittunt appellationem veterem Synaxis, quæ ostendit, Mis-
sam olim fuisse multorum communicationem? Sed dicamus de Li-
urgia. Ea vox non significat proprie sacrificium, sed potius publi-
cum ministerium, & apte quadrat ad nostram sententiam, quod vide-
bitur vnus minister consecrans, reliquo populo exhibet corpus &
sanguinem Domini, sicut vnus minister docens exhibet Euangelium
populo, sicut ait Paulus: Sic nos existimet homo, tanquam mi-
nistros Christi, & dispensatores Sacramentorum D E I, hoc est, Eu-
angelij, & Sacramentorum. Et 2. Cor. 3. Propter causam Christi, le-
gatione fungimur, tanquam Deo per nos adhortante, rogamus Chri-
sti causa, reconciliamini, &c. Ita apte quadrat nomen λήτρῳ γία ad
ministerium. Est enim vetus verbum, vsurpatum in publicis ministe-
rijs ciuilibus, ac significat Græcis, onera publica, sicut tribu-
tum, sumtum instruendæ classis, aut similia, vt testatur oratio De-
mosthenis πρὸς λεπτήν, quæ tota consumitur in disputatione de
publicis muneribus & immunitatibus, φήσιν δὲ ἀνάξιος τινὰς ἀν-
θρώπος εἰρημένως ἀτέλειαν ἐκδεχόμενα τὰς λήτρῳ γίας, id
est, dicit indignos quosdam homines inuenta immunitate detestare
publica onera. Et sic Romanis temporibus locuti sunt, vt ostendit re-
scriptum Pertinacis. ff. de iure immunitatis. L. Semper. ἐν ἧσιν μὴ
πρὸς λήτρῳ γίῳ τοὺς πατέρας ὁ ἴτεκνων ἀριθμὸς ἀνασταί.
E. 6

